
"HET GAAT NIET OM DE KWANTITEIT, MAAR OM DE KWALITEIT"

Interview

Laatst bijgewerkt: 28 juli 2022

In Helmond-Peel wonen zo'n 4.000 anderstalige kinderen. Een groot deel van hen zijn Poolse kinderen. Daarom hebben ze in Helmond maar liefst 2 projecten voor deze doelgroep ontwikkeld: Meertalig BoekenPret en Poolse Peuterpret.

Hoe kunnen we het huidige programma BoekenPret zo inzetten dat ook anderstalige gezinnen er gebruik van kunnen maken? Dat was een van de vragen waarmee Leesmediacoach Toos van den Beuken van de Bibliotheek Helmond-Peel aan de slag ging. Toos: "Met ondersteuning van de subsidie Kwaliteitsimpuls laagtaalvaardige ouders konden we voorzien in die behoefte. Samen met Cubiss zijn we het project Meertalig BoekenPret gestart. Kinderen krijgen het prentenboek Rupsje Nooitgenoeg mee naar huis en een Speelontdekboek: een boekje met tips om thuis met het boek aan de slag te gaan. Allebei in hun moedertaal Pools. Daarbij is een kist met educatief materiaal ontwikkeld dat het verhaal in de klas tot leven brengt.

Het project is gestart op 2 brede scholen met een grote instroom van Poolse kinderen. Dit aanbod past naadloos bij hun schoolproject Kansengelijkheid en de kracht van de moedertaal, waarbij het team de thuistaal van de kinderen inzet in het onderwijs. Zo heeft de school 2 Poolse leerkrachten in dienst. Het hele proces is begeleid door een docent van de pabo, die expertise heeft op het gebied van meertaligheid."

Taal van het hart

De aanpak heeft veel opgeleverd. Er is een slotbijeenkomst gehouden met zo'n 40 ouders. Een mooie opkomst. Toos: "Doordat het verhaal thuis in de eigen taal en in de klas in het Nederlands wordt voorgelezen, zien leerkrachten meer betrokkenheid bij de kinderen: de thuistaal en Nederlandse taal versterken elkaar."

Daarnaast maakt het project inzichtelijk dat ouders vaak niet laagtaalvaardig zijn, maar niet-Nederlandstalig. Zij kunnen prima voorlezen in de moedertaal, de taal van het hart. "Als de thuistaal goed wordt gesproken en rijk is, leren kinderen ook sneller de Nederlandse taal."

Natuurlijk zijn er nog wat kinderziektes. "De leerkracht gaf bij de evaluatie aan dat zij in sommige gezinnen nog niet veel ziet gebeuren bij de kinderen. Poolse ouders werken veel en nemen niet de tijd om hun kinderen 's avonds voor te lezen. Dat maakt het soms lastig. Toch is het advies, ook vanuit de school, om het project door te zetten", aldus Toos. Het projectteam weet al wel dat ze het educatief materiaal wil aanpassen. "Er zitten werkbladen in die visueel niet erg aantrekkelijk zijn. We willen een eigentijdse vormgeving met tips voor het gebruik van nieuwe media."

Netwerk opbouwen

Het tweede project, Poolse Peuterpret, is een activiteit voor ouders en hun kinderen van 0 tot 4 jaar en is in nauwe samenwerking ontwikkeld met het consultatiebureau, de welzijnsorganisatie, Cubiss, bibliotheekcollega's Basisvaardigheden en een Poolse vrijwilliger. Het doel? Ouders ontmoeten elkaar tijdens de voorleesactiviteit in de bibliotheek, maken spelenderwijs kennis met taal en de mogelijkheden van de bibliotheek, en werken aan hun eigen taalvaardigheid. En natuurlijk kunnen ze meteen lid worden. Toos: "Vaak hebben deze moeders geen netwerk. We wilden ouders de drempel over helpen om naar de bibliotheek te komen."

Zelfvertrouwen

Bij dit project is nauw samengewerkt met een vrijwilliger die door de welzijnsorganisatie is aangedragen. "Het project was mede zo succesvol dankzij deze vrijwilliger. Deze jonge moeder heeft een grote rol gespeeld in de promotie. Zo heeft zij haar eigen kanalen en netwerk gebruikt. Daardoor hebben we warm contact met deze ouders. Ze heeft nu een ambassadeursrol waarvoor ze een vergoeding krijgt. Dat leidde soms tot scheve gezichten bij medewerkers. Maar dat kunnen we goed uitleggen: zij brengt een expertise mee die wij niet in huis hebben. We werken momenteel aan een Poolse collectie voor volwassenen, en de vrijwilliger zet deze collectie in het bibliotheekstelsel. Het mooie is dat ze meedoet aan het arbeidsproces, en je haar zelfvertrouwen ziet groeien. We zagen dat ook bij de moeders: doordat ze werden aangesproken op hun voorleestalent, groeide hun zelfvertrouwen. Empowerment van deze vrouwen, daar doe ik het voor. En al bereik je maar een paar ouders: het gaat om de kwaliteit, niet om de kwantiteit."

Lessons learned

Terugblikkend ziet Toos dat het heel belangrijk is om een gedeelde ambitie te hebben. Extern, maar ook intern. "Voor medewerkers is het soms best moeilijk om hun rol te pakken. Wat niet werkt, is lange e-mails sturen vanachter een bureau. Wat werkt, is proactief op mensen afstappen en zien waar de behoeften van de doelgroep liggen. De rol van de bibliotheek verandert en we merken dat niet iedereen daarin mee kan gaan. Het gaat echt om een andere *mindset*. Wat te doen? Met elkaar in gesprek

blijven. Sommige medewerkers moeten nog meer meegenomen worden in de bibliotheek van de toekomst, en wij moeten aangeven dat daarin óók een rol voor hén is weggelegd. Inmiddels hebben we een Poolse medewerkster in dienst die dingen voortvarend oppakt, dat is heel mooi om te zien en dat is goud waard.”

Interview door Karlijn Broekhuizen

juli 2022

Wat werkt? 7 tips

1. Maak een duidelijke keus voor een specifieke doelgroep en ga daar gericht mee aan de slag. Breng focus aan.
2. Denk *out of the box*, betrek anderstalige sleutelfiguren vanuit andere organisaties, sectoren, scholen of bedrijven.
3. Gooi materialen niet over de schutting, maar ondersteun ouders. Dat kost tijd. Nodig ouders die het niet alleen kunnen uit op school en bespreek hoe het voorlezen thuis gaat.
4. Maak een filmpje van het project, waarin je ouders zelf de waarde ervan laat vertellen (in zowel de moedertaal als in het Nederlands). Ouders worden op die manier ambassadeur van het project en een waardevolle sleutelfiguur in de (taal)gemeenschap.
Denk sowieso goed na over je marketing en communicatie. Wat zijn de beste communicatiekanalen en hoe kun je je materiaal het beste vormgeven?
5. Zorg voor een vertaler of tolk. Wees je bewust dat de doelgroep zich moeilijk uit in het Nederlands.
6. Haal behoeften op en doe tegelijkertijd aan verwachtingsmanagement.
7. Werk intern goed samen in bijvoorbeeld een expertiseteam Meertaligheid en/of Gezinsaanpak.